

Natuurlijk tuinieren

Wat is natuurlijk tuinieren?

Vaak wordt natuurlijk tuinieren verward met biologische landbouw. Weliswaar gebruik je bij natuurlijk tuinieren (liever) geen kunstmest en chemische bestrijdingsmiddelen, maar het gaat veel verder dan dat. Door wilde planten en dieren de ruimte te geven in onze tuin, kunnen we gebruik maken van de voordelen die zij bieden. In een evenwichtige tuin hebben we daardoor minder last van “onkruid”, plaagdieren en ziektes.



Beemdkroon



Biodiversiteit

Natuurlijk tuinieren lijkt, zoals de naam al aangeeft, erg veel op gewoon tuinieren. Bij tuinieren is het streven een groot aantal (bloem)planten in een mooie opstelling te laten groeien, en dit proberen te behouden. Daarbij wil je zoveel mogelijk verschillende bloemen naast elkaar laten bestaan. Biologen noemen dat diversiteit. Een hoge biodiversiteit betekent dat er van veel dingen een beetje is, dit geeft stabiliteit in de tuin.

Koninginnenkruid

Heemplanten

Tot hier alleen maar overeenkomsten.

Het verschil zit in de planten die we gebruiken.

Bij natuurlijk tuinieren gebruiken we het liefst wilde plantensoorten, de zogenaamde heemplanten. Deze planten zijn goed aangepast aan de Nederlandse omstandigheden waardoor ze de concurrentiestrijd met ongewenste planten (onkruid) beter aan kunnen.

Hierdoor hebben we minder last van soorten die gemakkelijk een plaag kunnen worden zoals zevenblad, kweek en heermoes. Dus in plaats van te schoffelen zorgen we ervoor dat alles dicht is beplant met inheemse planten. Dan hoeven we alleen het teveel aan planten weg te trekken, zodat de diversiteit behouden blijft. Aantrekkelijke wilde bloemplanten die het vaak goed doen zijn bijvoorbeeld koninginnenkruid, kattenstaart, guldenroede, vingerhoedskruid, boerenwormkruid, fluitenkruid, valeriaan, smeerwortel en moerasspirea.



Grote kattenstaart

Georganiseerde nonchalance

Uiteraard heeft een natuurlijke tuin een iets andere aanblik. Zo'n tuin oogt wat nonchalanter en lijkt soms meer op een georganiseerd natuurgebied. Dat is ook juist de bedoeling. Iedere persoon heeft hierbij zijn eigen belevingswaarde. Een onbewuste bezoeker kan denken dat het volledig uit de hand is gelopen, de tuin staat immers vol met planten die ook in de slootkant staan. Als je beter kijkt zie je dat de planten zijn geordend in een bepaalde opstelling en dat de diversiteit heel hoog is. De meeste planten hebben bloemen en lelijke planten ontbreken, kenmerken van een “gewone” tuin.



Fingerhoedskruid

Insecten

Een geurige border met inheemse bloemen trekt op zijn beurt een overdaad aan kleurige vlinders en libellen aan.

Het aantal vlinders is in de afgelopen 25 jaar in Nederland met 75% afgenomen. Nergens in Europa is deze achteruitgang zo sterk geweest als bij ons. Van de 70 dagvlindersoorten die in ons land voorkomen gaat het met 2/3 deel niet goed. Dit komt doordat heel veel wilde bloemen zijn verdwenen. In de meeste weilanden is nog geen madeliefje te vinden en in de stad zijn de tuinen betegeld of

vol geplant met bloemen uit het tuincentrum. En hoe kleurig en groot deze bloemen ook zijn, onze vlinders hebben er niet veel aan. Ze kunnen er niet in met hun tong of de plant is door al dat doorkweken verleerd om nectar te maken.

Vlinders zijn vandaag de dag volledig aangewezen op natuurgebieden, wegbermen en..... natuurlijke tuinen. Maar behalve vlinders zijn ook hommels, bijen, zweefvliegen en tal van andere insecten aangewezen op planten die rijk zijn aan nectar.

Dagpauwoog

Hulptroepen

Om slakken en plaaginsecten tegen te gaan roepen we de natuurlijke hulptroepen in van roofinsecten (zoals libellen), vogels, spitsmuizen, egels, vleermuizen en kikkers.

Uilen, steenmarter en wezel houden het aantal muizen binnen de perken.

In ruil daarvoor geven wij ze inwoning in de vorm van stenenhopen en nestkasten, de kost scharrelen ze zelf wel bij elkaar. Het zijn gemakkelijke logeers.



Kampioen insectenvanger zijn de vleermuizen. Deze diertjes eten zo'n 3000 muggen, nachtvlinders en gaasvliegen per nacht (probeer dat eens met een vliegenmepper). Op jaarbasis heb je het dan over een half miljoen muggen per vleermuis. Helaas is het aantal vleermuizen schrikbarend teruggelopen, 100 jaar geleden waren het er waarschijnlijk nog 10 keer zoveel. Je kunt je voorstellen wat dat voor gevolgen heeft.

Gewone dwergvleermuis

Kort samengevat

- In een natuurlijke tuin staan veel heemplanten. Deze zijn rijk aan nectar.
- De stijl is wat lossler, een gestructureerde en bijgestuurde nonchalance.
- Door de aanwezigheid van veel verschillende planten wordt er gezorgd voor biodiversiteit.
- Er worden natuurlijke meststoffen en (indien echt nodig) bestrijdingsmiddelen gebruikt.
- Een natuurlijke tuin biedt dieren en insecten een onderkomen.
- Door het streven naar een natuurlijk evenwicht worden plagen voorkomen of in ieder geval binnen de perken gehouden.

Klinkt dit allemaal niet erg aantrekkelijk?

Mildred Steevensz, juli 2017